

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/2005 vp

Hallituksen esitys laeiksi kemikaalilain, ympäristönsuojelulain ja rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 25 päivänä lokakuuta 2005 lähettänyt ympäristövaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi kemikaalilain, ympäristönsuojelulain ja rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta (HE 184/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Pirkko Kivelä, ympäristöministeriö
- neuvotteleva virkamies Juha Pyötsiä, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Timo Seppälä, Suomen ympäristökeskus SYKE.

Lisäksi valiokunta on saanut oikeusministeriön ja sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen kirjalliset lausunnot.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan kemikaalilakia, ympäristönsuojelulakia ja rikoslakia muutettavaksi.

Kemikaalilakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset pesuaineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 648/2004 täytäntöönpanon edellyttämistä toimivaltaisista viranomaisista ja valvontaviranomaisista. Toimivaltaiset viranomaiset ovat esityksen mukaan Suomen ympäristökeskus ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus. Kemikaalilain valvontaviranomaiset valvovat asetuksen määräysten noudattamista. Lisäksi kemikaalilain kemikaalirikkomuksia koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetuksen määräysten rikkominen säädetään kemikaalilailla rangaistavaksi.

Kemikaalilakiin ja ympäristönsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi myös säännökset pysy-

vistä orgaanisista yhdisteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 edellyttämistä toimivaltaisista viranomaisista ja valvontaviranomaisista. Suomen ympäristökeskus toimii esityksen mukaan asetuksen edellyttämänä toimivaltaisena viranomaisena kuitenkin siten, että ympäristönsuojelulain mukaiset ympäristölupaviranomaiset toimivat asetuksen jätehuoltoa koskevissa säännöksissä tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina. Asetuksen noudattamista valvovat kemikaalilain valvontaviranomaiset kuitenkin siten, että jätehuoltoa koskevien säännösten noudattamista valvovat ympäristönsuojelulain valvontaviranomaiset. Lisäksi kemikaalilain kemikaalirikkomuksia koskevaa säännöstä ja ympäristönsuojelulain rangaistussäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetuksen mää-

räysten rikkominen säädetään kemikaalilaila ja ympäristönsuojelulaila rangaistavaksi. Myös rikoslain ympäristörikoksia koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetuksen

vastaisesta toiminnasta voidaan rangaista rikoslain mukaisesti.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä helmikuuta 2006.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomana.

Hallituksen esitykseen sisältyvät muutokset koskevat pesuaineita (648/2004/EY ns. pesuaineasetus) sekä pysyviä orgaanisia yhdisteitä (850/2004/EY, persistent organic pollutants eli ns. POP-asetus) ja niiden osalta lähinnä toimivaltaisia viranomaisia ja valvontaviranomaisia sekä rangaistussäännösten muuttamista siten, että mainittujen asetusten rikkominen säädetään rangaistavaksi. Pesuaineasetuksen vaatimus pinta-aktiivisten aineiden lopullisesta biologisesta hajoavuudesta edistää ympäristönsuojelua. Valvontaviranomaisten esitetty toimivaltajärjestely edistää valvonnan tehokkuutta ja toimivuutta.

Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 8 a §:n 2 momentin mukaan Suomen ympäristökeskus toimii ns. POP-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Varsinainen val-

vontatehtävä osoitetaan kemikaalilain viranomaisille, mitä on pidettävä perusteltuna. Suomessa on parhaillaan valmisteltavana pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanosuunnitelma, joka sisältää olemassa olevat tiedot Suomen POP-yhdisteiden käytöstä, päästöistä sekä toimista niiden aiheuttamien ympäristö- ja terveysuhkien vähentämiseksi. Valiokunta toteaa, että päästöinä vapautuvien POP-yhdisteiden (dioksiinit, furaanit, PCB-yhdisteet, eräät PAH-yhdisteet eli polyaromaattiset hiilivedyt) ilmapäästöarviot ovat jo nyt kattavat, mutta päästöistä maahan ja vesiin ei ole olemassa arviota. Ilmapäästöjen vähentämisessä haasteellisimpia ovat dioksiini- ja PAH-päästöt.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ympäristövaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pentti Tiusanen /vas	Jouko Laxell /kok
vpj.	Heidi Hautala /vihr	Heikki A. Ollila /kok
	Susanna Haapoja /kesk	Eero Reijonen /kesk
	Rakel Hiltunen /sd	Satu Taiveaho /sd
	Tuomo Hänninen /kesk	Unto Valpas /vas
	Inkeri Kerola /kesk	Ahti Vielma /kok
	Miapetra Kumpula-Natri /sd	vjäs. Oras Tynkkynen /vihr.
	Kari Kärkkäinen /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.